

TEVRAT'I DEĞİŞTİRENLERE VEYL OLSUN*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyenleri ve Ak-Radyo dinleyicileri! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Bu akşamki Kur'an-ı Kerim sohbetimizde, Bakara Sûre-i Şerifesi'nin 78. ayet-i kerimesinden 82. ayet-i kerimesine kadar beş ayet-i kerime üzerinde bilgiler sunacağız. Sohbetimi onlar üzerinde yapacağım. Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimelerde buyuruyor ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ

إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

(البقرة: ۷۸)

(*Ve minhüm ümmiyyûne lâ ya'lemûne'l-kitâbe illâ emâniyye ve in hüm illâ yezunnûn.*)
(Bakara, 2/78)

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ

يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ
أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ

(البقرة: ٧٩)

(Feveylün li'llezîne yektübûne'l-kitâbe bi-eydîhim sümme yekülûne hâzâ min indi'llâhi li-yeşterû bihî semenen kalîlâ, feveylün lehüm mimmâ ketebet eydîhim ve veylün lehüm mimmâ yeksibûn.) (Bakara, 2/79)

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ
أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ
عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

(البقرة: ٨٠)

(Ve kâlû len temessene'n-nâru illâ eyyâmen ma'dûdeh, kul ettehaztüm inda'llâhi ahden felen yuhlifa'llâhu ahdehû em tekülûne ale'llâhi mâ lâ ta'lemûn.) (Bakara, 2/80)

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ
فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

(البقرة: ٨١)

(Belâ men kesebe seyyieten ve ehâtat bihî hatîetühû feülâike ashâbü'n-nâr, hüm fîhâ hâlidûn.) (Bakara, 2/81)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

(البقرة: ٨٢)

(*Ve'llezîne âmenû ve amilu's-sâlihâti ülâike ashâbü'l-cenneh, hüm fîhâ hâlidûn.*) (Bakara, 2/82)

a. Yahudilerden Ümmîlerin Durumu

Bundan önceki haftalardaki sohbetlerimizi dinleyen sevgili dinleyicilerimiz, kardeşlerimiz bilirler ki, Bakara Sûresi'nin bu okuduğum ayetlerinden önceki ayetleri, hep yahudi kavmine hitab eden, yahudi kavmi imana gelsinler diye kendi tarihlerinden olayları hatırlatan, ibretli olaylardan ibret almalarına onları teşvik eden, imana gelmelerine onları teşvik eden ayetlerdi. Yahudilerden bahsediliyordu. Bu 78. ayet-i kerime de şöyle başlıyor:

(*Ve minhüm ümmiyyûne*) “Onların içinden bazıları, onların bir kısmı ümmîlerdir.” Onlar dediği, daha önceki ayetlerde kendilerine hitab edilip, kendi tarihlerinden mâceraları hatırlatılan yahudi kavmi. O yahudilerden bazıları nasıl kimselerdir: (Ümmiyyûn) “Ümmîlerdir.”

Arapça'da *ümm*, anne demek; *ümmî*, anneye mensub demek. Lügat anlamı bu. Herkes anneye mensubdur, her çocuk annesinin çocuğudur ama, Araplar bu sözle neyi kasederler?..

Yazmayı ve okumayı bilmeyen insanları kastederler. *Ümmî*; annesinden doğmuş, ondan sonra ilâve eğitim, bilgi almamış, okuma yazma bilmeyen demek.

Peygamber SAS Efendimiz kendilerine gönderildiği zaman, Araplar da ümmîler idiler. Onlar da okuma yazma bilmiyorlardı ve cahiliye devri yaşıyorlardı. Onun için başka sûrelerdeki ayet-i kerimelerde gelecek ileride, sağ olursak, sohbetlerimiz devam ederse:

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ

(الجمعة: ٢)

(*Hüve'llezî bease fi'l-ümmiyyîne rasûlen minhüm*) “Ümmîlerin arasından, kendileri gibi ümmî olan bir peygamberi gönderen o Allah'tır.” (Cuma, 62/2) deniliyor. Demek ki, Araplar da okuma yazma bilmediği için, ümmîler sayılıyorlar. Hattâ Peygamber SAS Efendimiz'in bu Ramazan'ın, bayramın hesabı nasıl olacak konusunda bir hadis-i şerifi var. Buyuruyor ki:¹

إِنَّا أُمَّةٌ أُمِّيَّةٌ لَا نَكْتُبُ وَلَا نَحْسِبُ

(خ.م.د.ن.حم.ش.ق.عن ابن عمر)

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.675, no:1814; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.759, no:1080; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.709, no:2319; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.139, no:2140; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.43, no:5017; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.332, no:9604; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.250, no:7989; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.74, no:2451; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.232; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.173, no:2720; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

(*Innâ ümmetün ümmiyyetün, lâ nektübü ve lâ nahsebü*) “Biz ümmî bir ümmetiz, okuma yazma [ve hesap] bilmeyiz.”

Bedevîler çölde yaşıyorlar, bilmiyorlar; şehirlerdeki de bilmiyorlar.

Peygamber Efendimiz’in zamanında, Arapların meşhur kabile reislerinden birisi Peygamber Efendimiz’in huzuruna geliyor, müslüman oluyor. Peygamber Efendimiz de ona yazılı bir belge veriyor, imzalıyor altını... O şair aynı zamanda, edib bir kimse... Ama okuma yazma bilmeden, çarıklı erkân-ı harb dediğimiz, öyle bir şair ve edib... O zaman onlarda okuma yazma yaygın olmadığı için, hayatlarındaki bilgileri, sözleri hep hafızaya dayalı, hep kulaktan duymaya dayalı...

Peygamber Efendimiz’in kendisine yazdığı belgenin ne demek olduğunu anlamak için, Medine çarşısında dolaşmış da, onu okuyup kendisine anlatacak, okuma yazma bilen bir kimse bulamamış. Yâni, okuma yazma bilenlerin sayısı parmakların sayısı kadar az...

Onlara komşu olarak, öbek öbek onların arasında yaşayan yahudi kabileleri de var. Medine-i Münevvere’de Arap kabileleri var, çevresinde yahudi kaleleri var. Hatta ben onların bir kısmını gördüm. Oradaki bir mimar-mühendis kardeşim beni arabasına aldı, hurma bahçeleri arasında gezdirdi, gösterdi. “İşte burası Benî Kureyza’nın yeridir, işe burası Benî Nadir denilen yahudilerin yeridir. Burası filânca olayın geçtiği yerdir.” diye, sağ olsun, güzelce bilgiler verdi.

O yahudiler de kalelerinde, obalarında oturuyorlar. İşte Hayber kalesi onların, Hazret-i Ali Efendimiz fethetmiş. Meşhur Hayber'in fethi olayını bilirsiniz. Edebiyatımıza girmiştir. Bu konuda destanımsı kitaplar, şiirler, hikâyeler vardır.

Araplar, okuma yazma bilmedikleri için ümmî... Onların komşuları olan, oralarda oturan ehl-i kitap, yâni hristiyanlar ve yahudiler... Hristiyanlar daha ziyade Yemen tarafında yerleşmişler, kiliseler filân kurmuşlar. Yahudiler Medine'de, Medine'nin kuzeyinde, Hayber'de, Vâdi-i Teymâ'da, yâni Filistin'e doğru bölgelerde oturuyorlar. Medine'de de kabileleri var.

Tabii bunlar, Arapların müşriklerine göre, az çok içlerinde tahsil görmüş din adamları var. Yâni, İbrânice bilen, okuma yazma bilen insanlar var içlerinde, alim olanlar var. Onun için ayet-i kerimede buyruluyor ki: *(Ve minhüm ümmiyyûne)* "Onlardan, yahudilerden bazıları okuma yazma bilmez, ümmîlerdir."

İbn-i Kesir bütün Arap kaynaklarını incelemiş, "Araplar bu *ümmî* sözüyle, okuma yazma bilmeyeni kastederler." diyor. Eski lügatçiler, dil bilginleri bunu böyle beyan etmişler.

Onlardan bazıları ümmîlerdir. Yâni avam kısmı, ahali kısmı bilmiyor. Tevrat ne diyor, İbrânice okunan sözlerin anlamı nedir, bilmiyorlar.

b. Yahudi Alimi Abdullah ibn-i Selâm

Ama bilenleri de var. Haham dediğimiz yahudilerin alimleri var. Onlardan bir tanesi, bizim İslâm tarihinde önemli olan kişilerden bir zât-ı muhterem, Abdullah ibn-i Selâm RA'dır.

Abdullah ibn-i Selâm yahudi alimi idi, müslüman oldu. Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'ye hicret edince, “Dur bakalım, böyle bir ilginç şahıs geldi, şunu bir göreyim!” diye meclisine gitmiş. Çok doğal bir davranış, düşünce, merak... “Dur bakalım, şehrimize birisi gelmiş, bu kim?..”

Yer yerinden oynuyor. Peygamber Efendimiz'i hicret yolunun başında bekliyorlar. Damların üstünden ilâhî diyebileceğimiz kasîdeler okuyorlar. Geldiğini görünce sevinçle bağırıyorlar, defler çalıyorlar, bayram ediyorlar. Bu zat kim, neler söylüyor?.. Peygamber olduğunu da söylediğine göre, onlar da peygamberlik nedir, vahiy nedir biliyorlar; melekler nedir, biliyorlar. Çöl Arapları gibi, bedevîler gibi cahil değiller, tam cahiliye içinde değiller, onlar ehl-i kitap... Bilgiler.

Tabii, Abdullah ibn-i Selâm gitmiş. Diyor ki... Onun sözleri küçüklüğümden beri, okuduğum zamandan beri hatırımda:²

فَإِذَا وَجَّهَهُ لَيْسَ بِوَجْهِ كَذَّابٍ

(ت. ه. حم. ك. طس. ش. هب. ق. عن عبد الله بن سلام)

(*Feizâ vechühû leyse bi-vechi kezzâb*) “Bir de ne göreyim, yüzüne baktım ki, yüzü pırıl pırıl, mübarek, sevimli, tatlı... Hiç de yalandan bir iddia ortaya sürecektir yalancı, aldatıcı bir insan görünümünde değil.” diyor. Abdullah ibn-i Selâm’da, Peygamber Efendimiz’i görünce hasıl olan ilk intibâ bu...

Ondan sonra da, Peygamber Efendimiz yahudilerin havralarına gitmiş. Onlara: “Bakın, ben sizin Tevrat’ta geleceği bildirilen ahir zaman peygamberiyim!” demiş. Tebliğ etmiş kendi vazifesini... “Gelin bu dine!” diye onları Allah’ın yeni emrine, dinine davet etmiş. “Musâ’yı gönderen Allah, beni de ahir zaman peygamberi olarak göndereceğini Tevrat’ta bildirdi ya, işte o benim, gelin bana tâbî olun!” demiş.

O zaman, onlar ses çıkartmamışlar. Onlar hiç bir şey demeyince; tamam, Peygamber Efendimiz SAS tebliğ vazifesini yaptı. Yanındaki ashabıyla havradan çıkıp giderken, Abdullah ibn-i Selâm arkadan koşuyor, diyor ki:

“—Yâ Rasûlallah, haklısın, senin dediğin gibidir. Tevrat’ta senin geleceğin hakkında cümleler, bilgiler vardır. Bunlar bunu söyleyemediler.

² Lafız farkıyla: Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.652, no:2485; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.423, no:1334; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.451, no:23835; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.405, no:1460; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.14, no:4283; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.V, s.313, no:5410; İbn-i Ebî Şeybe, c.V, s.248, no:25740; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.216, no:3361; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.502, no:4422; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.152; İbn-i Sa’d, *Tabakâtü’l-Kübrâ*, c.I, s.235; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.II, s.132, no:1339; Abdullah ibn-i Selâm RA’dan.

İnkâr da edemediler, evet de diyemediler. Ama ben ikrar ediyorum ki doğrudur, doğru söylüyorsun!” dedi, müslüman oldu.

Müslüman oluşu da böyle bir isbatlı tarzda cereyan etti.

Abdullah ibn-i Selâm RA, ciddî bir yahudi alimi...

Alim olanlar var içlerinde... Böyle alim olup müslüman olanları da var, alim olup, bilgileri bilip de maalesef müslüman olmayanları da var. Bir de İbrânice'den anlamayan, okunan kutsal kitapların ne olduğunu anlamayan ümmîler var onların içinde... Onlarda da tahsil yok. Çünkü oralarda eğitim müesseseleri filân yerleşmiş değil, zor şartlarda yaşanan mıntıklar.

(*Lâ ya'lemûne'l-kitâbe*) “Bu ümmîler kitâbı bilmiyorlar; (*illâ emâniyye*) ancak ümniyyeler, birtakım ümitler, kuruntular halinde bazı bilgiler biliyorlar.” Bu *emâniyye* veya *emâniye* sözü, *ümniye* kelimesinin çoğulu; insanın temennî ettiği, umduğu, ah şöyle olsaydı, keşke böyle olsa diye hayalinde kurup temenni ettiği şey demek. Ancak hayaller biliyorlar, temennîler biliyorlar.

Bir de böyle hayal olduğu için, *emânî* sözü, (*el-ehâdîsi'l-ekâzîb*) deniliyor, yâni kişinin kendisinin uydurduğu yalan sözler mânâsına geliyor. Kitabı bilmiyorlar, ancak bazı hayaller ve yalanlar biliyorlar. Birtakım temennîler biliyorlar. Doğrudan doğruya kitabın kendi metnine vakıf olsalar, “Hayır, sen bunu doğru tercüme etmiyorsun, bize

doğru söylemiyorsun!” diyecekler. Ama cahil olduklarından, ümmî olduklarından böyle diyemiyorlar. Birtakım temennîler, arzular halinde bir şeyler.

Onlara söylenen bir kitabın kendisi değil, – kitaptan maksad, yahudilerin kitabı Tevrat– o kitabın ancak temennîlerini biliyorlar.

Bir de bu *ümmiye*, *telâ* mânâsına fiilden gelir diyorlar. *Telâ*, okumak demek. Ancak okumalarını biliyorlar. Benim hatırıma geliyor ki, hani maalesef, bazı kimseler de Kur’an’ı okurlar, hattâ hafızlar okurlar ama, okumasını bilirler mânâsını bilmezler. “Bu ayette bir kelime geçiyor, bu ayet hangi konuda? Ne demek istiyor?” diye sorsan, birçok kimse bilmiyor. Halbuki çok iyi öğrenmesi lâzım!

Demek ki, bunlar birtakım hayaller halinde, temennîler halinde dilekler, istekler halinde bir şeyler biliyorlar, kitabı bilmiyorlar. Kitabın aslını tam bilmiyorlar. Böyle ümmîler var bunların içerisinde.

(*Ve in hüm illâ yezunnûn.*) Buradaki *in* de, en-nâfiyedir. *Lâ* gibi, *mâ* gibi, hayır, değil mânâsını, olumsuzluk mânâsını veren bir *in*’dir. Çünkü *in*’in başka mânâlara gelenleri de var. Burada *in*’in bu mânâyâ geldiğini *illâ* gösteriyor. (*Ve in hüm illâ yezunnûn.*) “Onlar başka bir şey yapmıyorlar, ancak sadece zan besliyorlar. Zannetmekten başka bir şey yapmıyorlar.” Yâni kitabın içindeki, Tevrat’ın içindeki ayetleri, ahkâmını söylemiyorlar, bazı zanları söylüyorlar. Bazı temennîler ortada dolaşıyor. İşin aslı ortada yok...

c. Tevrat'ı Değiştirenlere Yazıklar Olsun!

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ

يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ

ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ

أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ

(البقرة: ٧٩)

(*Feveylün li'llezîne yektübûne'l-kitâbe bi-eydîhim sümme yekülûne hâzâ min indi'llâhi li-yeşterû bihî semenen kalîlâ, feveylün lehüm mimmâ ketebet eydîhim ve veylün lehüm mimmâ yeksibûn.*) (Bakara, 2/79)

(*Feveylün li'llezîne*) “Yazıklar olsun, veyl olsun o kimselere ki, (*yektübûne'l-kitâbe*) Tevrat'ı yazıyorlar...” Buradaki el-kitâb, belirli kitap, Tevrat, onların kitabı. (*Bi-eydîhim*) “Kendi elleriyle kendileri yazıyorlar. (*Sümme yekülûne*) Sonra diyorlar ki: (*Hâzâ min indi'llâh*) Kendilerinin yazdıkları o cümleleri, metinleri, ‘Bu Allah’ın kitabıdır, kelâmıdır.’ diyorlar.”

Ötekiler de bunu tenkit edecek kuvvette değil. “Hayır, o Allah’ın kelâmı değil, eski Tevrat metinlerinde böyle bir şey yok! Siz bunları kendiniz çıkarttınız.” diyemiyorlar.

Onlar niye peki, bu ümmî kavmi aldatıyorlar? Kendi elleri ile yazdıkları birtakım satırları, “İşte bunlar Allah’ın kelâmı!” diye yutturmağa çalışıyorlar?.. Halbuki kendilerinin yazdıkları bazı sözler. (*Li-yeşterû bihî semenen kalîla*) “Bu yazdıklarıyla az bir bedel satın almak için, yâni maddî menfaat sağlamak için bunu yapıyorlar.”

Bu *semenen kalîla*, az bir ücret nedir?.. Dünyanın hepsini alsalar azdır, yine azdır, yine azdır. Çünkü dünyanın Allah indinde, mânevî bakımdan sineğin kanadı kadar bir değeri yoktur. Dünya sıfır, değersiz bir şeydir. Yazıklar olsun, ahiret hayatını mahvetmek bahasına dünya peşinde koşanlara, dünyalık elde edeceğim diye ahiretini mahvedenlere, dinini satanlara, kitabını tahrif edenlere!..

Çok yanlış bir tercih... Çünkü bu dünya hayatı nihayet mahdut bir hayat... Elli sene, altmış sene, seksen sene yaşıyor insan; yarısı uyku ile geçiyor, yarısı çocuklukla geçiyor, yarısı ihtiyarlıkla geçiyor... Ayıklıyorsun, ayıklıyorsun, ortada bir şey kalmıyor. Keçiboynuzunun içindeki tad gibi, azıcık bir şey kalıyor.

O kalan azıcık şeyin de içinde, acı olaylar var, tatlı olaylar var... Üzüntüler var, sevinçler var, heyecanlar var, kaprisler var, mücadele var, cinayetler var, hırsızlıklar var, her şey var... Şu dünya hayatını düşünerek, dünya menfaatini düşünerek, mevkî, makam, para, pul düşünülerek ne yapılırsa, değersiz bir şey için çok değerli bir şey elden çıkartılıyor demektir.

Ahret ebedî, cennet sonsuz güzelliklerin yurdu... Onu itiyor, dünyadaki küçük bir menfaati tercih ediyor. O menfaati alsa bile, yâni bu yanlış tercihi yapıp da, dünyalığı alsa bile, Allah onu da afiyetle yedirtmiyor, onu da boğazına tıkıyor, onu da sonunda burnundan fitil fitil getiriyor. Dünyada da rahat edemiyor aslında, şeytana kanmış oluyor.

Böyle kitabı, Tevrat'ı kendi elleri ile yazıp, olmayan cümleler ilâve edip, tahrif edip, fikirleri değiştirip, hükümleri değiştirenler, bunu dünya menfaati elde etmek için yapıyorlar. (*Semenen kalîlen*) Az bir para elde etmek için, yâni maaşları devam etsin, mevkîleri devam etsin, saltanatları devam etsin, halkı kandırmaları devam etsin diye yapıyorlar.

(*Feveylün lehüm*) “Veyl olsun onlara...” Veyl hakkında, Peygamber Efendimiz SAS'den gelmiş olan bazı rivayetler var:³

الْوَيْلُ وَادٍ فِي جَهَنَّمَ لَوْ سِيرْتَ فِيهِ الْجِبَالُ
لَمَاعَتْ مِنْ حَرِّهِ

(*El-veylü vâdin fî cehennem, lev sîret fîhi'l-cibâlü lemâat min harrihî*) Atâ ibn-i Yesâr Rh.A böyle buyurmuş. Yâni, “Veyl cehennemde bir vâdidir ki, eğer ona dağlar sevk edilse, içine atılsa, hararetinden dağlar erirdi. ” Öyle bir vâdi.

Sonra Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan Tirmizî'nin rivayet ettiğine göre, Efendimiz SAS buyurmuş ki:⁴

الْوَيْلُ وَادٍ فِي جَهَنَّمَ يَهُوَى فِيهِ الْكَافِرُ أَرْبَعِينَ
خَرِيفًا قَبْلَ أَنْ يَبْلُغَ قَعْرَهُ

(ت.ك. عن أبي سعيد الخدري)

(*El-veylü vâdin fî cehenneme*) “Veyl denilen şey, cehennemde bir derin vadinin adıdır ki, (*yehvî fîhi'l-kâfir*) kâfir buraya atıldığı zaman, boşluğunda aşağıya doğru uçar, gider. (*Erbaîne harîfen kable en yeblüğa ka'rahû*) Dibine varıncaya kadar kırk sonbahar geçer.” Yılda bir tane sonbahar olduğu için, kırk yıl demek. Yâni bu cehennemlik herif, bu Veyl vadisinin dibine düşünceye kadar kırk yıl geçer. O kadar derin bir vâdidir.

Araplar *veyl* kelimesini yaygın bir şekilde kullanıyorlar. Bir kimse için, şerre, kötülüğe maruz olsun diye beddua mânâsına kullanıyorlar. Yazıklar olsundan daha ağır bir şey. “Kahrolsun, tüh, berbat etti, mahvetti...” filân gibi bir makamda.

³ İbn-i Ebî Hâtim, *Tefsir*, c.I, s.205, no:79; Atâ' ibn-i Yesar Rh.A'ten.

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.320, no:3164; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, 5, no:11730; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.508, no:7467; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.551, no:3873; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.96, no:334; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VIII, s.4; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.19, no:2937.

Tabii, bunun yerine kullandıkları buna yakın başka kelimeler de var:

الْوَيْلُ شِدَّةُ الشَّرِّ

(*El-veylü şiddetü'ş-şer*) “Veyl, şerrin çok kötü, şiddetli olmasıdır.” demişler.

İbn-i Abbas RA:

الْوَيْلُ الْمَشَقَّةُ مِنَ الْعَذَابِ

(*El-veylü el-meşakkatü mine'l-azâb*) “Veyl, azabdan duyulan şiddetli meşakkattir.” buyurmuş. Gelen rivayetler böyle.

Araplar veyl’i böyle, çok şaşılacak kötü bir iş yapana, şiddetli bir ceza verilsin mânâsına temennî olarak kullanırlar:

الْوَيْلُ تَفَجُّعٌ وَالْوَيْحُ تَرْحُمٌ

(*El-veylü tefecciun, ve'l-veyhu terahhumün*) Bazan da yazıklar olsun mânâsına, yazık oldu mânâsına kullanırlarmış. Burada tabii, çok şiddetli azaba uğrayacakları mânâsı var.

(*Feveylün li'llezîne yektübûne'l-kitâbe bi-eydîhim*) “Tevrat’ın bazı parçalarını yazıyoruz diye, kendi elleri ile bazı metinleri yazıp da, (*sümme yekülûne hâzâ min indi'llâh*) sonra, ‘Bu Allah’tan gelmiş vahiydir, Tevrat’tır.’ diye halka sunanlara çok şiddetli azab var.” Yazıklar olsundan öteye bir şey, “Onların akıbetleri çok fena olacak!” demek.

Bunu neden yapıyorlar?.. Az bir para, az bir bedel karşılığı.

الْثَّمَنُ الْقَلِيلُ الدُّنْيَا

(*Semenün kalîl, ed-dünyâ*) “Az bir bedel, bu dünya demek. Aldıkları üç dirhem, beş dirhem para mânâsı kastedilmiyor da, dünyanın değersizliğinden dolayı, dünyaya (*semenen kalîlâ*) deniliyor.” diye müfessirler öyle izah eylemişler. Yâni değmez, bir pul etmez mânâsına geliyor.

Demek ki, bu tahrifatı yapanlara, bu yalanları ortaya atanlara çok şiddetli bir azab olacak. Belki, Peygamber SAS Efendimiz’in hadis-i şerifinde bildirdiği cehennemdeki o daha şiddetli azabın görüleceği, dağların oraya sevk edildiği zaman eriyeceği yere atılacaklar, şiddetli azab görecekler.

(*Feveylün lehüm mimmâ ketebet eydîhim*) “Bu şiddetli azab, onların elleriyle yazdıklarından, kendi akıllarından yazıp da Allah’ın vahyi diye yalan söyledikleri şeylerden dolayı; veyl onlara... (*Ve veylün lehüm mimmâ yeksibûn.*) Ve bunu yaptıktan sonra elde ettikleri menfaatlerden dolayı da veyl olsun onlara!.. Tüh, yazıklar olsun onlara ve o cezalar gelsin onlara...”

Burada tabii bu ayet-i kerimeyi Peygamber Efendimiz’e bildiren, indiren Allah-u Teâlâ Hazretleri olduğu için, onların çok şiddetli azab göreceğini; bu yazdıklarından, bu haram kazançlarından dolayı çok azab göreceklerini bildiriyor.

d. Cehennemde Sayılı Günler Kalacağız Demeleri

Bunu bildirildikten sonra, o zamanki yahudilerin bir durumu da açıklanıyor. Tabii, bunlar Medine'nin canlı olayları; Peygamber Efendimiz'in peygamberlik devrinde çevresindeki insanların davranışları ve onlara Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin indirdiği ayetler bunlar:

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً
قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ
عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

(البقرة: ٨٠)

(*Ve kâlû len temessene'n-nâru illâ eyyâmen ma'dûdeh, kul ettehaztüm inda'llâhi ahden felen yuhlifa'llâhu ahdehû em tekûlûne ale'llâhi mâ lâ ta'lemûn.*) (Bakara, 2/80)

O zamanki yahudiler dediler ki:

“—Bize cehennemın ateşi, ancak sayılı birkaç gün temas edecek. O azaba birkaç gün mâruz kalacağız.” dediler.

Bu onların sözü... Allah-u Teâlâ Hazretleri onların bu sözünün doğru olmadığını, yanlış olduğunu ve işin öyle olmadığını bildirmek için, Peygamber Efendimiz'e buyuruyor ki:

(Kul ettehaztüm inda'llàhi ahden felen yuhlifa'llàhu ahdeh) “Siz ey yahudiler, Allah’la bir anlaşma mı yaptınız da, Allah ahdinden dönmeyecek diye mi böyle söylüyorsunuz? (Em tekûlûne ale'llàhi mâ lâ ta'lemûn.) Bilmediğiniz bir konuda şöyle olacak, böyle olacak diye Allah’a bir yalan mı isnad ediyorsunuz?’ de onlara.”

Yâni, buradaki *em tekûlûne*, *bel mânâsına*. “Allah indinde, Allah’la bir anlaşma mı yaptınız da, Allah ahdinden dönmeyecek de siz azaba uğramayacaksınız? Böyle bir anlaşmanız mı var? Gösterin bakalım, imzalı bir belgeniz mi var?..” de onlara. Yâni, öyle bir belge yok, Allah’la öyle bir anlaşma yok, onların sözleri yanlış. Allah onları azablandıracak. Öyle birkaç gün cehennemde kalıp kurtulmak, onların yalanları... Bilmedikleri, salâhiyetleri olmayan, karar verme hakkına sahip olmadıkları şeyi, Allah böyle diyor gibi halka söylüyorlar, Allah’a yalan isnad ediyorlar. Allah böyle yapacak diye, olmadık şeyi söylüyorlar.

Bu ayet-i kerimenin sebab-i nüzûlünü anlatırken, müfessirler İbn-i Abbas RA’dan şöyle rivayet ediyorlar:

إِنَّ الْيَهُودَ كَانَ يَقُولُونَ إِنَّ هَذِهِ الدُّنْيَا سَبْعَةٌ
أَلْفِ سَنَةٍ وَإِنَّمَا نُعَذِّبُ بِكُلِّ أَلْفِ سَنَةٍ
يَوْمًا فِي النَّارِ وَإِنَّمَا هِيَ سَبْعَةٌ أَيَّامٍ مَعْدُودَةٍ

(*Enne'l-yehûde kâne yekûlûn*) Yahudiler diyorlardı ki: (*Inne hâzihi'd-dünyâ seb'atü âlâfi seneh*) “Bu dünya yedi bin senedir. (*Ve innemâ nuazzebü li-küllü elfi senetin yevmen*) Biz, her bir bin sene karşılığında bir gün azablanacağız. (*Ve innemâ hiye seb'ati eyyâmin ma'dûdeh*) Böylece yedi gün azab göreceğiz.” diyorlardı.

Kendilerinin bir azab göreceği söylenince, böyle demişler. Yahudilerin sayılı azab göreceğiz sözleri, zanları böyle. Böylece yedi günlük sayılı bir azab göreceğiz diyorlar. Halbuki iş öyle değil. Sayılı günler azab göreceğiz sözü yanlış. (*Hüm fîhâ hâlidûn*) “Onlar orada ebedî kalacaklar.” Bu bilgi 81. ayetin sonunda gelecek.

Yine Dahhâk'in rivayet ettiğine göre, İbn-i Abbas RA buyurmuş ki:

زَعَمَتِ الْيَهُودُ أَنَّهُمْ وَجَدُوا فِي التَّوْرَةِ مَكْتُوبًا
إِنَّ مَا بَيْنَ طَرْفَيْ جَهَنَّمَ مَسِيرَةٌ أَرْبَعِينَ سَنَةً
إِلَى أَنْ يَنْتَهُوا إِلَى شَجَرَةِ الزَّقُّومِ الَّتِي هِيَ ثَابِتَةٌ
فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ وَقَالَ أَعْدَاءُ اللَّهِ
إِنَّمَا نَعَذِّبُ حَتَّى نَنْتَهِيَ إِلَى شَجَرَةِ الزَّقُّومِ
فَتَذْهَبُ جَهَنَّمُ وَتَهْلِكُ .

(*Zeameti'l-yehûde ennehum vecedû fi't-tevrâti mektûben*) Yahudiler eski kitaplarında, Tevrat'ta yazılı bulduklarını sanmışlar ki, (*inne mâ beyne tarafey cehennem mesîrete erbaîne seneh*) cehennemin bir ucundan öteki ucu kırk yıllık yol. (*İlâ en yentehû ilâ şecereti'z-zakkûmi'lleti hiye sâbitetün fî asli'l-cahîm*) Cehennemin bir tarafından, cehennemin dibinde sabit duran zakkum ağacına kadar olan mesafe, kırk senelik yol diye yazılı görmüşler kitaplarında ve demişler ki:

(*Innemâ nüazzebû hattâ nentehî ilâ şecereti'z-zakkûm*) “Zakkum ağacına varıncaya kadar, yâni kırk gün azablanacağız. Böylece cehennem bitmiş olacak. Biz de azabdan kurtulmuş olacağız.” demişler.

Bu kırk gün veya yedi gün, hep kendilerinin zanları. Öyle sayılı gün olmadığını, ebedî kalacaklarını, Allah-u Teâlâ Hazretleri bundan sonraki ayet-i kerimede bildiriyor.

Yahudilerin, neden sayılı günler cehennemde kalacağız diye düşündükleriyle ilgili bir rivayet de şöyle:

الْأَيَّامَ الَّتِي عَبَدْنَا فِيهَا الْعِجْلَ

(*El-eyyâme'lletî abednâ fîhe'l-icl*) Sâmirî'nin yaptığı altından buzağıya taptıkları günler kadar, kendilerinin azab göreceklerini kabul ediyorlarmış. İkrime'nin rivayetine göre, kalkmışlar bir de bu hususta Peygamber Efendimiz'le münakaşa yapmışlar:

خَاصَمَتِ الْيَهُودُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَقَالُوا لَنْ نَدْخُلَ النَّارَ إِلَّا أَرْبَعِينَ لَيْلَةً
وَسَيَخْلِفُنَا فِيهَا قَوْمٌ آخَرُونَ

(*Hàsamati'l-yehûdü rasûlü'llâh SAS*)
“Yahudiler Peygamber SAS Efendimiz’le
iddialaştılar. (*Fekâlû: Len nedhule’n-nâre
illâ erbaîne leyleh*) ‘Biz kırk gece cehenneme
gireceğiz. (*Ve seyahlifünâ fîhâ kavmün
âharûn*) Sonra başkaları girecek cehenneme...’
dediler.” Tabii bunlar hiç aslı olmayan şeyler.

Peygamber SAS Efendimiz de demiş ki:

[İbn-i Hacer, *Ravdatü'l-Muhaddisîn*, c.V, s.420,
no:2195.]

بَلْ أَنْتُمْ خَالِدُونَ مُخَلَّدُونَ لَا يَخْلِفُكُمْ فِيهَا أَحَدٌ

(*Bel entüm hâlidûne muhalledûn, lâ
yahlifüküm fîhâ ehadûn*) “Öyle arkanızda
halef bırakıp da, cehennemden çekip
gitmeyeceksiniz. Siz orada ebediyyen
kalacaksınız. Ebedî orada bırakılan kişilerden
olacaksınız.” buyurdu.

Gelip de böyle kendisine diklenip iddialaşan,
kendi kafalarından laflar söyleyen kimselere,
Allah’ın peygamberi olarak, “Siz orada
öyle sayılı günler kalmayacaksınız, ebedî
kalacaksınız!” deyince, bu ayet-i kerimeler
bunun üzerine indi.

e. Peygamber SAS'ın Yahudilerle Konuşması

Ebû Hüreyre RA'dan da şöyle rivayet ediliyor:⁵

لَمَّا فَتِحَتْ خَيْبَرُ أُهْدِيَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَاةٌ فِيهَا سُمَّ
فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
اجْمَعُوا لِي مَنْ كَانَ مِنَ الْيَهُودِ هَاهُنَا
فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَنْ أَبُوكُمْ قَالُوا فُلَانٌ قَالَ كَذَبْتُمْ بَلْ أَبُوكُمْ فُلَانٌ
فَقَالُوا صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ

(*Lemmâ fütihat hayber*) “Hayber kalesini Peygamber Efendimiz fethettiği zaman, (*ühdiyet li-rasûli'llâh SAS şâten*) Hayber ahalisinden bir kadın tarafından Peygamber Efendimiz'e bir koyun eti hediye edilmiş. (*Fîhâ semmün*) Halbuki bu hediye edilen etin içinde zehir varmış.”

⁵ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1156, no:2998; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.451, no:9826; Dârimî, *Sünen*, c.1, s.47, no:69; İbn-i Ebî Şeybe, c.V, s.41, no:23520; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.413, no:11355; İbn-i Sa'd, *Tabakât*, c.II, s.116; Ebû Hüreyre RA'dan.

Peygamber SAS Hazretleri fetihten sonra, (*Ecmiù ileyte men kâne mine'l-yehûdü hâhünâ!*) “Burada ne kadar Yahudi varsa, benim karşımda toplayın!” diye buyurmuş.

Yahudiler karşısına toplandığı zaman, Peygamber Efendimiz demiş ki:

(*Men ebûküm?*) “Sizin babanız kimdir?”

(*Kâlû: Fülânün*) Onlar, “Filâncadır.” diye bir isim vermişler.

(*Kâle: Kezebtüm*) Peygamber Efendimiz buyurmuş ki: “Yalan söylediniz. (*Bel ebûküm fülânün*) Sizin babalarınız, atalarınız filânca idi.”

(*Fekâlû: Sadakte ve bererte*) “Doğru söyledin ve dürüst söyledin.” demişler.

ثُمَّ قَالَ لَهُمْ هَلْ أَنْتُمْ صَادِقُونِي عَنْ شَيْءٍ إِنْ
سَأَلْتُكُمْ عَنْهُ قَالُوا نَعَمْ يَا أَبَا الْقَاسِمِ وَإِنْ
كَذَّبْنَاكَ عَرَفْتَ كِذْبَنَا كَمَا عَرَفْتَهُ فِي آبِينَا
فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَنْ أَهْلُ النَّارِ فَقَالُوا نَكُونُ فِيهَا يَسِيرًا ثُمَّ
تَخَلَّفُونَنَا فِيهَا فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اخْسَعُوا وَاللَّهِ لَا نَخْلُفُكُمْ فِيهَا أَبَدًا

(*Sümme kàle lehüm*) Sonra onlara demiş ki: (*Hel entüm sàdikî an şey'in in seeltüküm anhü?*) “Ey Yahudiler, ben size bir şey soracak olsam, siz bana doğru cevap verecek misiniz?”

(*Kàlû: Neam, yâ ebe'l-kàsım!*) “Evet, vereceğiz yâ Ebe'l-Kàsım!” demişler. Peygamber Efendimiz'e “Ey Kàsım'ın babası!” diye söylüyorlar, “Yâ Rasûlallah!” demiyorlar. Araplarda asaletli kimselere, çocuğunun ismiyle hitab etmek adet olduğundan, “Ey Kàsım'ın babası, evet!” dediler.

(*Ve in kezebnâke arafte kizbenâ, kemâ araftehû fî ebînâ*) “Doğru söyleyeceğiz. Eğer yalan söylersek, bizim babamız, atamız hakkında yalan söylediğimizi anladığın gibi, onu da anlarsın!” demişler.

(*Fekàle lehüm rasûlü'llàh SAS: Men ehlü'n-nâr*) “Cehenneme kimler girecek, kimlerdir cehennem ehli?” diye sormuş. (*Fekàlû*) O zaman o yahudiler demişler ki: (*Nekûnü fîhâ yesîran sümme tahlifûnenâ fîhâ*) “Biz orada az bir müddet kalacağız. Sonra bizim yerimize arkamızdan siz gireceksiniz.” demişler.

(*Ve kàle lehüm rasûlü'llàh SAS*) Peygamber SAS onlara buyurmuş ki: (*İhseù*) “Susun, kesin sesinizi! (*Va'llàhu lâ nahlüfüküm fîhâ ebeden*) Allah'a and olsun ki, biz cehenneme aslâ sizin arkamızdan girecek olanlar değiliz, girmeyeceğiz.”

ثُمَّ قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ

أَنْتُمْ صَادِقِيَّ عَنْ شَيْءٍ إِنْ سَأَلْتُكُمْ عَنْهُ قَالُوا
نَعَمْ يَا أَبَا الْقَاسِمِ قَالَ هَلْ جَعَلْتُمْ فِي
هَذِهِ الشَّاةِ سُمَّاً فَقَالُوا نَعَمْ قَالَ فَمَا حَمَلَكُمُ
عَلَى ذَلِكَ فَقَالُوا أَرَدْنَا إِنْ كُنْتَ كَذَّابًا
أَنْ نَسْتَرِيحَ مِنْكَ وَإِنْ كُنْتَ نَبِيًّا لَمْ يَضُرَّكَ

(خ. حم. ن. عن أبي هريرة)

(Sümme kàle lehüm rasûlü'llàh SAS) Sonra onlara sormuş Rasûlüllah SAS: (Hel entüm sàdikiyye an şey'in in seeltüküm anhö?) “Ben size başka bir şey daha sorsam, doğru cevap verecek misiniz? (Kàlû: Neam yâ ebe'l-kàsım) “Evet, doğru cevap vereceğiz ey Ebü'l-Kàsım!” demişler.

(Kàle: Hel cealtüm fî hâzihi'ş-şâti sümmen) Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz: “Söyleyin bakalım, yiyelim diye bize sunduğunuz bu koyun etinin içine zehir koydunuz mu, koymadınız mı?..”

Baktılar ki, ilk iki sorunun doğru cevabını Peygamber SAS Efendimiz veriyor, anladılar. (Kàlû: Neam) O zaman, dosdoğru: “Evet, zehir koyduk!” demişler. Saklı olarak koymuşlardı, ama Peygamber Efendimiz zehir konduğunu peygamberlik nûruyla, Allah'ın bildirmesiyle bildi.

O zaman, buyurmuş ki: (*Femâ hameleküm alâ zâlike?*) “Böyle yapmağa sizi ne sevk etti? Niye böyle zehirleme işine giriştiniz?”

(*Fekâlû*) Demişler ki: (*Eradnâ in künte kâziben en nestarîha minke, ve in künte nebiyyen lem yedurruke*) “Bunu şu sebepten yaptık: Eğer sen yalandan peygamberim diye ortaya çıkmış bir kimse isen; o zaman zehirlenecektin, senden kurtulmuş olacaktık... Eğer hakîkaten peygambersen, sana bir zarar vermeyecekti. Denemek için yaptık.” dediler. Böyle bir cevap verdiler.

Bu hadis-i şerif sahih bir hadis-i şerif. İmam Ahmed ibn-i Hanbel, İmam Buhârî ve İmam Neseî rivayet etmişler.

Demek ki, Peygamber Efendimiz’in hak peygamber olduğunu böylece de anlamış oldular. Peygamber Efendimiz onların her yanlış söylediğini doğrulttu. “Siz şu hususta yanlış söylüyorsunuz, şurada yalan söylediniz!” diye söyledi.

Allah-u Teâlâ Hazretleri böylece, onların sözlerine karşı, yâni “Biz yahudiler cehennemde mahdut günler kalacağız.” demelerine karşı, “‘Allah’la ahid mi ettiniz; yoksa bilmediğiniz, olmadık şeyleri mi Allah’a isnad ediyorsunuz?’ de onlara!” diye Peygamber Efendimiz’e emrediyor Rabbü’l-âlemîn.

f. Küfür Günahının Karşılığı

Ondan sonra da, şimdiki 81. ayet-i kerimede buyuruyor ki:

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ
فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

(البقرة: ٨١)

(*Belâ men kesebe seyyieten ve ehâtat bihî hatîetühû feülâike ashâbü'n-nâr, hüm fîhâ hâlidûn.*) (Bakara, 2/81)

Belâ, bir sorunun öyle olmadığını belirten bir edattır. “Hayır, öyle değil!” mânâsına gelir. Yâni, “Sayılı günler cehennemde kalacak değilsiniz, iş öyle değil.

(*Men kesebe seyyieten*) “Kim küfür günahını irtikâb ederse...” *Seyyieten*, bir kötülük demek. “Kim bir kötülük iktisab ederse, (*ve ehâtat bihî hatîetühû*) ve bu büyük günahı, hatası onun her tarafını kuşatırsa...” İnsan küfre girince kalbi kararır, içi dışı kasvetlenir, imanı gider, günahı onu çepre çevre kuşatır. “İşte öyle olduğu zaman, (*feülâike ashâbü'n-nâr*) böyle kimseler cehennemde ahâlisidirler. (*Hüm fîhâ hâlidûn*) Onlar orada ebedî kalacaklardır.”

Şimdi tabii burada, onların sözlerine karşı bu cevap olarak geldiğinden, düzeltme cevabı olarak geldiğinden, onların cehennemde ebedî kalacakları, bu ayeti kerimede bildirilmiş oldu. Hem ayet-i kerimede bildirilmiş oldu, hem de Peygamber Efendimiz’in demin okuduğumuz hadis-i şerifinde, “Siz cehennemde hâliden, muhalliden, ebedî olarak kalacaksınız.

Ebedî orada bırakılacaksınız.” demesinden, onların cehennemde ebedî kalacakları ayetle ve hadisle ortaya çıkmış oluyor.

Zâten bir noktayı burada açıkça beyan etmek lâzım. Bir kötülük işleyen sözünden, tek bir kötülük anlaşılmasın diye bu açıklamayı yapıyorum:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

(النساء: ٤٨)

(*Inna'llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike limen yeşâ'*) “Cenâb-ı Hak şirki, şirk koşulmasını hiç bir şekilde affetmiyor. Ondan başka günahlar olursa, onları affedebiliyor.” (Nisâ,4/48) Küfrü ve şirki affetmiyor.

Şimdi bunlar da, Peygamber Efendimiz'i kabul etmeyip, inkâr edip, tasdik etmeyip, yalan söyleyip, Allah'ın söylemediği sözleri Allah söyledi diye insanlara yutturup, kitabı, Tevrat'ı tahrif ettikleri için; elleriyle yazıp da, ondan sonra, “Bu bizim kelâmımız değil, Allah'ın kelâmı” dedikleri için; Tevrat'ın içindeki ahkâmı uygulamayıp, bilgileri değiştirdikleri için; Peygamber Efendimiz'in geleceğine dair Tevrat'taki müjdeleri silip, değiştirip, “O Peygamberin evsafı: İşte güleç yüzlüdür, saçları dalgalıdır, kirpikleri uzundur...” diye bilgileri, renkleri, vasıfları, her şeyi değiştirdikleri için, İslâm'la mücadele

etmiş oluyorlar, İslâm'a girmemiş oluyorlar. “*Lâ ilâhe illa'llâh, muhammedün rasûlü'llâh*” dememiş oluyorlar. Onun için cehennemde ebediyyen kalacaklar.

g. İman Edenlerin Mükâfâtı

Arkasındaki 82. ayet-i kerime de meseleyi daha açık olarak, bizim söylediğimiz şekilde, müfessirlerin anlattığı şekilde beyan ediyor:

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

(البقرة: ٨٢)

(*Ve'llezîne âmenû ve amilu's-sâlihâti ülâike ashâbü'l-cenneh, hüm fîhâ hâlidûn.*) (Bakara, 2/82)

(*Ve'llezîne âmenû*) “İman edenlere gelince, o kimseler ki iman ettiler...” Bu ötekilere mütekâbilan, mütenâzıran söyleniyor: “Bir tarafta sizlersiniz, sizin ameliniz, icraatınız, davranışınız Peygambere karşı imansızlık ve küfür... Siz cehennemde ebedî kalacaksınız! Ama içinizden veyahut çevrenizdeki toplumlardan iman edenler, o kimseler ki iman ettiler; (*ve amilu's-sâlihâti*) ve imanlarına göre de sâlih ameller işlediler. (*Ülâike ashâbü'l-cenneh*) Onlar da cennetin ahalisi olacaklar, cennetlikler olacaklar. (*Hüm fîhâ hâlidûn*) Onlar da cennette ebediyyen kalacaklar, sonsuz olarak kalacaklar.”

diye, Cenâb-ı Hak o yanlışlığı, yâni yahudilerin cehennemde azab işini çeşitli te'villerle böyle saptırmağa, kaydırmağa çalışmasını cevaplandırıyor.

Şimdi burada esas mesele, tefsir kitaplarının beyan ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz'in mucizesini, Tevrat'taki Peygamber Efendimiz'le ilgili evsafı görünce, o zamanki din adamları, Tevrat'ın bu kısımlarını değiştirdiler. O cümleleri tahrif ettiler, o kelimeleri değiştirdiler. Baktılar, etrafındaki insanlar imana geliyor. Hepsi imana gelmesin diye, telaşa düştüler. Baktılar ki, küfürde kalınca ebediyen cehennemde kalacaklar; cehennemde kalmak istemeyenler müslüman olurlar diye engellemek için, "Yahudiler yedi gün kalacak, veya kırk gün kalacak... Mahdut günlerde kalacaklar, ondan sonra geçip gidecekler, cehennem bitecek." filân dediler.

Halbuki, Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetlerinde göreceğiz ki, cehennemlikler cehennemde ebedî kalacaklar; cennetlikler de cennette ebedî kalacaklar. Ancak, müslümanların kusurlu olanları, cezalarını çekmek için kusurları kadar cehennemde kalıp, sonra cennete girecekler. Ama, imansızların cennete girmesi bahis konusu değil; aslâ ve kat'à giremezler.

Peygamber Efendimiz, sahih hadis-i şeriflerde kesin olarak buyuruyor ki:⁶

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مُؤْمِنٌ

(خ. حم. حب. عن أبي هريرة)

(*Lâ yedhulü'l-cennete illâ mü'minün*)
“Cennete ancak mü'min olan girecek.”

“*Lâ ilâhe illa'llâh, muhammedün rasûlü'llâh*” demeyen, mü'min olmayan girmeyecek. Tabii bu devirde... Eski devirlere gidecek olursak, “*Lâ ilâhe illallah*” demeyen ve zamanındaki peygamberi tasdik etmeyen, Allah'ın istediği vech ile iman etmeyenler, mü'min sıfatını kazanamayanlar cennete girmeyecekler.

Olabilir ki, beni dinleyenlerden bir kısmı belki Boşnak asıllıdır, Pomak'tır, veyahut hidayete ermiş başka bir milletten bir kimsedir.

⁶ Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.1540, no:3967; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.2,

s.299, no:7964; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.128, no:3820; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.361, no:3275; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.356, no:3393; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.210, no:336; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.197, no:16611; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.408, no:3950; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.331; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.800, no:1142; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.460, no:15831; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.224, no:612, Ka'b ibn-i Mâlik RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.275, no:3091; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.53, no:4375; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.400, no:12128; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.284, no:928; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.224, no:18600; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.104, no:4994; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.415, no:15468; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.36, no:1209; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.298, no:8247; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.170, no:2896; Bişr ibn-i Suheym RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.349, no:14805; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Amerika'da dinleyenler var, Avustralya'da dinleyenler var... Yunanlı müslüman olmuş kardeşlerimiz var, tarikata intisab etmiş kardeşlerimiz var... Ermenilerden müslüman olmuş kardeşlerimiz var... Amerikalılardan, Fransızlardan, Almanlardan, Amerikalı senatörlerden müslüman olanlar var... İlim adamlarından, Japonlardan müslüman olanlar var... Çinlilerden nice müslüman olmuşlarla tanıştık, çeşitli uluslararası toplantılarda... Yâni, bir insan herhangi bir kavme mensub olabilir. Allah'ın gönderdiği peygamberine inanacak, Allah'ın kitabına tâbî olacak.

Ama Allah'ın kitabı tağyir edilmiş ise, tebdil edilmiş ise, tahrif edilmiş ise, bozulmuşsa, değiştirilmişse, çıkartılmışsa, eklenmişse; o zaman o Allah'ın kitabı olmuyor, onların elleriyle yazdığı oluyor. Elleriyle yazdıkları şeylere, bu Allah'ın kitabı demiş oluyorlar. Olmaz!

İncil'in ana diliyle aslı yok... Tevrat'ın, İncil'in aslının bazı nüshaları Kumran Mağaraları'nda ve bazı kazılarda bulunmuş. Onlar, müslümanların dediklerinin doğru olduğunu gösteriyor.

Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri en son peygamber olarak, en son elçisi olarak, rasül olarak insanlara gönderdiği ahir zaman peygamberini göndermiş ve ona milletlerin iman etmesini beyan eylemiş. Eski milletlere de, "Ahir zaman peygamberi gelince ona uyacaksınız!" diye kitaplarında nasihat etmiş, tavsiye etmiş, emretmiş.

Binaen aleyh, en akıllıca iş, Allah'ın emrini tutmak, Rasûlüne bağlanmak, kitabının ahkâmına sarılmak, Allah'ın rızasını kazanacak şekilde sâlih ameller işleyip, yaşayıp, Allah'ın huzuruna sevdiği kul olarak varmağa, var gücüyle çalışmaktır. Yoksa öteki türlü oyunlar, dalavereler, dolaplar, hileler, yalanlar, yanlışlar, tahrikler bu dünyada bir miktar menfaat, tantana, debdebe, ziynet, süs, altın, gümüş, para kazandırsa bile, sonu hüsrân olur. Hiç onlara aldanmamak lâzım!..

Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şerifinde buyuruyor:⁷

مَا لِي وَلِلدُّنْيَا مَا أَنَا فِي الدُّنْيَا إِلَّا كَرَابٍ
اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا

(حم. ت. ه. ك. ض. عن ابن مسعود)

⁷ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.588, no:2377; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1376, no:4109; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.391, no:3709; Tayalisi, *Müsned*, c.I, s.36, no:277; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.162, no:10327; Bezzâr, *Müsned*, c.IV, s.337, no:1533; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.122, no:9307; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.75, no:34303; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.311, no:10415; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.102; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.290, no:1384; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.54, no:195; İbn-i Sa'd, *Tabâkât*, c.I, s.467; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.238, no: Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.301, no:2744; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIV, s.265, no:6352; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.327, no:11898; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.206, no:599; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.197, no:6142; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1738, no:2741; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.99, no:20292.

(*Mâ lî ve li'd-dünya*) “Dünya ile benim bir ilişkim yok! (*Mâ ene fi'd-dünyâ illâ kerâkibin'istezalle tahte şeceretin*) Ben ancak bir yolcu gibiyim ki, yolun bir arasında, dinlenmek, gölgelenmek için, bir ağacın altında bir müddet inmiş, orada istirahat etmiş; (*sümme râha ve terekehâ*) sonra da bineğine binip hemen gidecek bir insan gibiyim.”

O istirahat yeri, asıl yer değil. İnsanın gideceği asıl yer, bu dünya değil ahiret yurdudur.

Ahireti kazanmağa çok dikkat etmek lâzım! Dünyanın hepsini verseler bile, yine semen-i kalîldir, az bir bahadır, az bir kazançtır. Hiç dünyaya aldanmamak lâzım! Allah'ın rızasından asla şaşmamak, sapmamak lâzım!

Rabbimiz bize vefa ve sadakat ve sebat nasib eylesin... İmtihanlar çoktur. İmtihanlar, musibetler, belâlar, sıkıntılar dünya hayatımızda olabilir. Onlardan dolayı imanı kaybetmemek lâzım! Sımsıkı sarılmak lâzım!

Allah'ın kelâmını okuyun! Bakın Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini okudukça, tefsirleri okudukça, her gün ilmimiz, irfanımız nasıl genişliyor. Kur'an'ı okursanız, hidayet bulursunuz.

Amerikalı okuyor, müslüman oluyor... Fransız okuyor, müslüman oluyor... Rus okuyor, müslüman oluyor... Yunanlı okuyor, müslüman oluyor... Ermeni papaz okuyor, müslüman oluyor... Siz de lütfen Kur'an-ı Kerim'i, şöyle güzel ana kaynaklarından okuyun, inceleyin!..

Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini okuyun, öğrenin! Güzellikleri görün, güzel olanı anlayın, farkı fark edin! Cenâb-ı Hakk'ın hidayet yoluna girin!

Rabbim hakkı hak olarak görmeyi nasib etsin... Bâtılı bâtil olarak görmeyi nâsib etsin... Hakka uymayı, bâtıldan korunmayı nasîb etsin... Rızasını kazanmayı nasîb etsin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmayı nasib etsin... Cennetiyle, cemâliyle cümlelerinizi taltif eylesin, müşerref eylesin... Selâmına erdiresin, rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

13. 07. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

